

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2008. év április hó 15. napján tartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2007. szeptember 25. napján kelt 5.B.460/2007/14. számú ítéletét a fő- és mellékbüntetés helybenhagyása mellett a büntetést kiszabó részében annyiban változtatja meg, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

A vádlott köteles a másodfokú eljárásban felmerült 13.000.- (tizenháromezer) Ft bünygyi költséget az államnak megfizetni, a másodfokú eljárás során tovább felmerült 19.200.- (tizenkilencezer-kettőszáz) Ft bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság a 2007. év szeptember hó 25. napján kelt 5.B.460/2007/14. számú ítéletével a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete miatt 3 évi börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Egyben kötelezte a bünygyi költség megfizetésére. A bűnjelekről, valamint az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról is rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosításért, a vádlott és védője enyhítésért fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyésztség a 2007. év november hó 19. napján kelt Bf.710/2007. számú átiratában és képviselője a nyilvános tárgyaláson a fő- és mellékbüntetés súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést fenntartotta, és egyben indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást a Be. 352. § (1)

bekezdésének a.) pontja alapján egészítse ki azzal, hogy a vádlott a sértettet közepes-nagy erővel szúrta meg.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések alapján a Be. 348. § (1) bekezdésében írt felülbírálati jogkörén belül megvizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás szabályait megtartva folytatta le az eljárást, a bizonyítékokat feltárta és az ügy helyes megítélése szempontjából minden lényeges tényt, körülményt megvizsgált és az indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Az ügyész a fellebbezésében a tényállást nem támadta. Hivatkozott arra, hogy a cselekmény elkövetését a vádlott beismerte és a szakértő megerősítette a tényállásban megállapított tényeket, ezért csupán annak megállapítását indítványozta, hogy a vádlott maga is mondta, hogy a sértettet meg fogja ölni. A fellebbezésében a fő- és mellékbüntetés súlyosítását indítványozta.

A védő kérte a vádlott írásbeli fellebbezésének figyelembe vételét, amelyet tévedésből a Legfelsőbb Bíróságnak címzett, és a Legfelsőbb Bíróság ezt nem továbbította, hanem a B.2008.V.9. számú átirata szerint arról értesítette a vádlottat, hogy a felülvizsgálati indítványát az ítélet jogerőre emelkedése után lehet benyújtani.

A védő e beadványban foglaltak alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a sértetti közrehatást nagyobb súllyal értékelje és vegye figyelembe, hogy a vádlott és a sértett kölcsönösen megbocsátottak egymásnak, ezért a bíróság a büntetést lényegesen enyhítse.

A vádlott az írásbeli fellebbezésében előadta, hogy a sértett rendszeresen tettelegesen bántalmazta őt és a lányát is, s ő mindig a lányai érdekében, védelmükben lépett fel. Előadta, hogy a családját ő tartja össze, az unokáit is ő neveli. Kérte, hogy a bíróság a megbánását vegye figyelembe, s a büntetését enyhítse.

A felülbírálat során észlelte a másodfokú bíróság, hogy a tényállás részben hiányos, a sértett sérüléseinek pontos leírása, az elkövetés módja, a szúrás ereje, helye és jellege, az eszköz leírása, valamint a sértettnek és a vádlottnak a bűncselekményt megelőző családi helyzete, egymáshoz való viszonyuk, továbbá a vádlottnak a cselekmény elkövetése utáni magatartásának leírása tekintetében.

A Be. 351. § (2) bekezdésének a.) és b.) pontjában írt megalapozatlansági okok kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság a Be. 353. § (1) bekezdése alapján bizonyítást rendelt el. A sértett sérüléseinek keletkezési körülményeit az elsőfokú bíróság nem derítette fel kellően, ezért elrendelte az igazságügyi orvosszakértőnek a tárgyaláson történő meghallgatását.

A bizonyítási eljárás során az igazságügyi szakértő előadta, hogy a sértett 2 rendbeli szúrt sérülést szenvedett el a mellkasának hátsó felszínén, a jobb oldalon.

- Az egyik szúrás a lapocka csúcsához közel eső részen helyezkedett el, a bemeneti nyílás 1-1,5 cm hosszú volt. A szúrcsatorna a hátizomba hatolt, de a mellüreget nem nyitotta meg. Nemes-képlet sérülés nem történt, életveszélyt nem idézett elő, a szúrást élel-heggyel bíró eszközzel kis-közepes erőbehatással okozták.
- A másik sérülés a mellkas hátsó felszínének jobb oldalán, az előbbi szúrt sérülés mellett, a X. bordaközben, a gerinchez közel eső részen helyezkedett el, a szúrás bemeneti nyílása 2-2,5 cm volt, a tüdőt sértette oly módon, hogy a szúrcsatorna áthatolt a mellkas összes rétegén. Megnyitotta a mellüreget és megsértette a tüdő alsó lebenyét, azon áthaladt és nem jelentős vérzést okozott. A rekeszizmot érintette, de a lebenysérülést 2 öltéssel kellett zárni. A szúrcsatorna hossza pontosan nem volt megállapítható, de elérhette a 6-7 cm-t is.
- A súlyosabb sérülés közepes-nagy erőbehatás következtében jött létre. Közvetetten életveszélyes sérülés volt. Az nem állapítható meg, hogy a halál a szakszerű és gyors orvosi beavatkozás nélkül is feltétlenül bekövetkezett volna, mert lehet, hogy a vérzés magától is elállt volna, de a léggyülem akkor is létrejöhetett volna. A szúrás sorrendje nem állapítható meg. A klinikus a bemeneti nyílás pontos elhelyezkedését, a sebzúgot nem írta le, ezért a kés fogását nem lehetett pontosan megállapítani.
- A szúrások irányzottak voltak, mivel egymáshoz közel eső bemeneti nyílások voltak. A szúrások merőleges volta nem állapítható meg, de a második szúrás a vízszinteshez közelítő, inkább felülről lefelé irányulónak véleményezhető.

A másodfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértő írásbeli szakértői véleményének kiegészítését elfogadta és a tényállást az általa előadottakkal kiegészítette (Be. 352.§ (1) bek. a.) pont). Az ítélet egyéb, részbeni megalapozatlanságot eredményező hibáit a Be.352.§ (1) bekezdés b./ pontja szerint, az iratok tartalma alapján is kiegészíthetőnek találta. Úgy ítélte meg, hogy ez a részbeni megalapozatlanság nem hat ki az ügy lényegére, így a másodfokú eljárásban az kiküszöbölhető volt.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre figyelemmel a tényállást az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette:

1. A szúrás eszköze a bűnjelként lefoglalt és az iratokhoz csatolt 23 cm teljes hosszúságú, kék színű, műanyag nyelű, jó hegyben végződő, egyélű, közönséges konyhakés, mely pengéjének tengelyhosszúsága 11,4 cm, élhossza 12,3 cm, vastagsága 1,5 mm volt. A kés emberölés elkövetésére alkalmas eszköz, mely jól illeszkedik a tenyérbe.
2. Az egyik szúrás a lapocka csúcsához közel eső részen helyezkedett el, a bemeneti nyílás 1-1,5 cm hosszú volt, a szúrcsatorna az izomzatba hatolt, de a mellüreget nem nyitotta meg, nemes-képletet nem sértett, életveszélyt nem idézett elő, 8 napon belül gyógyult. A sérülést élel-heggyel bíró eszközzel, **kis-közepes erőbehatással okozták.**

A másik sérülés a mellkas hátsó felszínének jobb oldalán, az előbbi szúrt sérülés mellett, a X. bordaköznek megfelelően a gerinchez közel eső részen volt látható, a szúrás bemeneti nyílása 2-2,5 cm volt, a tüdőt sértette és a rekeszizmot is érintette, nem jelentős, minimális vérzés alakult ki. A szúrcsatorna áthatolt a mellkas összes rétegén, a mellüreget megnyitotta, a tüdő alsó lebenyét sértette, azon vérző sérülést okozott, melyet 2 öltéssel kellett zárni.

A sérülés **közvetetten életveszélyes volt, közepes-nagy erőbehatás következtében jött létre.** A szúrás irányában életfontosságú szervek helyezkedtek el. A két szúrás sorrendje nem volt megállapítható. A szúrások irányzottak voltak, a melléküreget megnyitó közvetetten életveszélyes sérülést a vádlott vízszinteshez közelítő, inkább felülről lefelé irányuló mozdulattal hozta létre.

E sérülésnél a szúrcsatorna hossza pontosan nem volt megállapítható, ezért a tényállás azon megállapítását, hogy a szúrcsatorna hossza 7-8 cm volt, a bíróság mellőzte.

3. A szúrás helye és jellege alapján a sértett képtelen volt ellene védekezni.
4. A szúrás pillanatában a sértett vagy álló vagy ülő helyzetben volt, de teoretikusan, hason vagy oldalfekvő helyzetben is elszenvedhette.
5. A másodfokú bíróság az ítélet 2. oldal utolsó bekezdéséből mellőzte, hogy 2006. év november hó 16. napjáról 17-re virradó éjjel a sértett egy ágyban aludt a vádlottal és annak férjével.
6. A vádlott a cselekményt megelőző időszakban többször durva vitába, veszekedésbe került a vejeivel, valamint a férjével és megvédte a két lányát a tettleges bántalmazásától.
7. A vádlott a cselekmény elkövetése után magára zárta a lakása ajtaját és nem engedett be senkit (nyomozati iratok 135. oldal tanúvallomás).

Élet elleni cselekmények elbírálása során az ítéleti tényállásból nem mellőzhető az elkövetés eszközének, az erőbehatás erejének (jelen esetben szúrás) és sérülés gyógytartamának pontos megállapítása, ugyanis pontosan a Legfelsőbb Bíróság 15. sz. Irányelve a tárgyi tényezők körében jelöli meg ezeket a tényezőket, s mint ismeretes a tárgyi és az alanyi tényezők közül vonható következtetés az elkövetéskori tudattartalomra.

A fenti kiegészítésekkel a tényállás teljes egészében megalapozottá és felülbírálatra alkalmassá vált, így azt a másodfokú bíróság irányadónak tekintette a fellebbezési eljárásban (Be. 351. § (1) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállás alapján helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a vádlott cselekményét helyesen minősítette. A cselekmény jogi minősítése során megindokolta, hogy a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében írtak figyelembe vételével az emberölés és a testi sértés elhatárolásánál az elkövető tudattartamának van alapvető jelentősége, nevezetesen, hogy az elkövető tudata a cselekmény elkövetésének időpontjában átfogta-e a sértett élete kioltásának a lehetőségét és ennek a bekövetkezését kívánta-e vagy ebbe csupán belenyugodott.

Részletesen felsorolta a szándék vizsgálata körében az alanyi és a tárgyi tényezőket. Azt a jogi következtetést vonta le az alanyi és tárgyi tényezők együttes értékelése alapján, hogy a vádlott önhibából eredő ittas állapotban követte el a cselekményt és ez a tény a Btk. 25. §-a értelmében a vádlott javára, büntethetőséget kizáró okként nem értékelhető. Ugyanakkor **ez az ittasság vezetett olyan indulati állapothoz, amely** a vádlottban a sértett megölésének a Btk. 13. § (1) bekezdése szerinti **egyenest szándékát kiváltotta.**

A Fővárosi Ítéltábla ezzel a jogi okfejtéssel nem értett egyet.

A Legfelsőbb Bíróság III. számú Büntető Elvi Döntése értelmében a vádlott önhibájából eredő ittas, illetőleg bódult állapota folytán az adott esetben csak a tárgyi oldal ismérvei alapján lehet állást foglalni a szándék és a jogi minősítésre is kiható kérdésekben.

A Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében foglaltak szerint a tudati állapot megítélésénél mindenek előtt a külvilágban megnyilvánuló eseményekből kell kiindulni, és az indulat kialakulásának vizsgálatánál nem lehet figyelmen kívül hagyni a sértett provokatív magatartását, a kölcsönös, durva, szó-szót követő, egymást egyre jobban felülmúlni akaró szidalmazást. A bíróságnak tehát a cselekmény jogi minősítésének meghatározása és ezzel összefüggésben a szándék vizsgálata során úgy kellett a cselekményt minősíteni, hogy először számba kellett vennie azt, hogy hogyan minősítené a cselekményt az alanyi oldal teljessége esetén, majd a második körben kellett lefolytatni az önhibából eredő ittas állapotban történt elkövetés alapján azt a vizsgálatot, hogy hogyan értelmezhető a szándék, ha csak a tárgyi oldal alapján lehet elvégezni ezt a vizsgálatot, mert az ittasság befolyásolja a tudatállapotot. A bíróságnak ekkor már csak annyiban kellett vizsgálnia az alanyi oldalt, hogy a terheltnek a tudatzavart előidéző leittasodása önhibából eredt-e. Abban az esetben ugyanis, ha a terhelt önhibáján kívül ittasodott le, a Btk. 24. §-a alkalmazásának van helye. Ebből azonban az következik, hogy a szándékot a tárgyi oldal ismérvei alapján lehet megítélni és nem abból, hogy az ittasság folytán alakult ki az indulat, ami csakis egyenes szándék kialakulásához vezethet.

Az adott esetben ugyanis a sértett provokatív magatartása váltotta ki a vádlott indulatát, aki a vádlott elé tette a sértett életének kioltására alkalmas eszközt, a konyhakést és még fokozta is a vádlott indulatát azzal a felszólításával, hogy szúrja

csak meg. A vádlottban a sértett magatartásának hatására alakult ki a heves indulat, amelynek következményeként felkapta a kést és kétszer a hátán, közepes-nagy erővel megszúrta a sértettet. A vádlott szándéka tehát nem az ittassága folytán alakult ki, hanem a sértett magatartásának következményeként és ezért nem is vonható le az a következtetés, hogy a vádlott kívánta a sértett halálát. Ezért az elkövetéskor a vádlott a halálos eredménybe belenyugodva, de csak eshetőleges szándékkal cselekedett.

Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a cselekmény jogi megítélése során azt állapította meg, hogy a vádlott egyenes szándékkal cselekedett.

* * *

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság általában helyesen sorolta fel a bűnösségi körülményeket, de a Fővárosi Ítéltábla a jogi értékelés megváltozására is figyelemmel vizsgálta az ügyben felmerült egyéb enyhítő és súlyosító körülményeket is.

További enyhítő körülményként értékelte az eshetőleges szándékkal történt elkövetést, a sértett jelenleg is fennálló orvosi gyógykezelésre szoruló betegségét, a tárgyaláson is kifejezésre juttatott megbánó magatartását és a cselekmény elkövetése óta eltelt időmúlást.

Mindezek alapján úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság arra tekintettel, hogy a vádlott cselekménye befejezett, de távoli kísérlet volt, nem tévedett, amikor a Btk. 87. § (2) bekezdésének b.) pontja alapján a törvényi minimumban meghatározott büntetésnél enyhébb, 3 évi börtönbüntetést szabott ki.

A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla azért nem találta alaposnak, mert a sértetti közrehatást olyan jelentős súlyúnak értékelte a másodfokú bíróság, ami a vádlott megbánást tanúsító magatartása mellett nem indokolta a büntetés felemelését, az első fokon kiszabott börtönbüntetés megváltoztatását.

Ezzel összefüggésben a törvénnyel többször összeütköző vádlott esetében, aki a cselekményt ittas állapotban követte el, a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezés sem vezethetett eredményre.

A Fővárosi Ítéltábla úgy látta, hogy a kiszabott büntetés szükséges, de elégséges is, ez megfelel a vádlott által elkövetett cselekmény tárgyi súlyának és a bűnössége fokának, valamint a Btk. 37. §-ában írt büntetési célnak is.

A másodfokú bíróság az 54 éves, a nagy családját összefogó vádlott esetében, aki eddig csak kisebb vagyon elleni bűncselekményeket követett el, a fennálló betegségére is figyelemmel különös méltánylást érdemlő esetként értékelte a

sértetti magatartást, a vádlotti megbánó magatartást, az időmúlást, a betegségét és alkalmazhatónak találta a Btk. 47. § (3) bekezdését, mely szerint a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására a Be. 372. § (1) bekezdése alapján került sor, míg az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a másodfokú bíróság a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyta helyben.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről a bíróság a Be. 381. § (1) bekezdése alapján határozott.

A jogorvoslati jogosultság kizárása a Be. 386. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. év április hó 15. napján

Dr. Czine Ágnes s.k.
a tanács elnöke
Miszlayné dr. Lányi Éva s.k.
előadó bíró
Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.
bíró

A Fővárosi Bíróság 5.B.460/2007/14. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.261/2007/8. számú ítéletében írt változtatással a vádlott tekintetében a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2008. évi április hó 15. napján

. Czine Ágnes s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: